

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Вченої ради університету
30 серпня 2024 року,
Протокол № 1

Ректор, голова вченої ради університету, доктор
юридичних наук, професор

_____ Олег ОМЕЛЬЧУК

м.п.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ ТА ОСНОВИ НАУКОВИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ»
для підготовки на першому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра
за спеціальністю 014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
за денною формою навчання**

м. Хмельницький

2024

РОЗРОБНИК:

Професорка кафедри теорії та історії
держави і права, кандидатка історичних
наук, доцентка
27 серпня 2024 року

_____ Надія СТЕНЬГАЧ

СХВАЛЕНО:

Рішення кафедри теорії та історії держави і права
27 серпня 2024 року, протокол № 1

Завідувач кафедри, доктор історичних наук,
професор
27 серпня 2024 року

_____ Леонід МІСІНКЕВИЧ

Декан юридичного факультету
кандидат юридичних наук, доцент
28 серпня 2024 року

_____ Віктор ЗАХАРЧУК

ПОГОДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
29 серпня 2024 року, протокол № 1

Голова методичної ради університету,
кандидатка наук з державного управління,
доцентка
29 серпня 2024 року

_____ Ірина КОВТУН

Обліковий обсяг програми – 0,75 ум.др.арк.

ЗМІСТ

		Стор.
1.	Опис навчальної дисципліни	– 3
2.	Формування компетентностей та заплановані результати навчання	– 5
3.	Програма навчальної дисципліни	– 7
4.	Структура вивчення навчальної дисципліни	– 12
	4.1. Тематичний план навчальної дисципліни	– 12
	4.2. Аудиторні заняття	– 13
	4.3. Самостійна робота студентів	– 13
	4.4. Індивідуальні завдання	– 13
5.	Методи навчання та контролю	– 13
6.	Схема нарахування балів	– 14
7.	Рекомендована література	– 16
	7.1. Основна література	– 16
	7.2. Допоміжна література	– 16
8.	Інформаційні ресурси в Інтернеті	– 18

1. Опис навчальної дисципліни

1. Шифр і назва галузі знань	– 01 Освіта/Педагогіка
2. Код і назва спеціальності	– 014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)
3. Назва спеціалізації	– Бакалавр середньої освіти з історії, громадянської освіти та правознавства
4. Назва дисципліни	– Вступ до спеціальності та основи наукових досліджень
5. Тип дисципліни	– Обов'язкова
6. Код дисципліни	– ОП.014.Б.4
7. Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	– перший
8. Ступінь вищої освіти, що здобувається	– бакалавр
9. Курс / рік навчання	– перший
10. Семестр	– перший
11. Обсяг вивчення дисципліни:	
1) загальний обсяг (кредитів)	– 3,5/105

ЄКТС / годин)	
2) денна форма навчання:	
аудиторні заняття (годин)	– 44
% від загального обсягу	– 42
лекційні заняття (годин)	– 22
% від обсягу аудиторних годин	– 21
семінарські заняття (годин)	– 22
% від обсягу аудиторних годин	– 21
самостійна робота (годин)	– 61
% від загального обсягу тижневих годин:	– 58
аудиторних занять	– 4
самостійної роботи	– 6
3) заочна форма навчання:	
аудиторні заняття (годин)	–
% від загального обсягу	–
лекційні заняття (годин)	–
% від обсягу аудиторних годин	–
семінарські заняття (годин)	–
% від обсягу аудиторних годин	–
самостійна робота (годин)	–
% від загального обсягу тижневих годин:	–
аудиторних занять	–
самостійної роботи	–
12. Форма семестрового контролю	– екзамен
13. Місце дисципліни в логічній схемі:	
1) попередні дисципліни	–
2) супутні дисципліни	– ОП.014.Б.5 Археологія, ОП.014.Б.10 Історія Стародавнього світу, ОП.014.Б.15 Джерелознавство, ОП.014.Б.22 Теорія держави і права
3) наступні дисципліни	– ОП.014.Б.5 Стародавня історія України, ОП.014.Б.15 Історичне краєзнавство, ОП.014.Б.23 Конституційне право України, ОП.014.Б.16 Історія і суспільство
14. Мова вивчення дисципліни	– українська.

2.1. Вивчення курсу передбачає формування у фахівців таких загальних компетентностей:

	Загальні компетентності: ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 16. Здатність цінувати та поважати різноманітність та мультикультурність. ЗК 17. Здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології з дотриманням етично-правових норм в умовах євроінтеграційних процесів. Спеціальні, фахові компетентності: СК 1. Здатність виконувати вимоги Державного стандарту базової середньої освіти у професійній діяльності. СК 6. Здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів. СК 9. Здатність формувати ціннісні ставлення в учнів. СК 10. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності. СК 11. Здатність використовувати цифрові технології в освітньому процесі, створювати та використовувати цифрові освітні ресурси.
Програмні результати навчання	РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел РН 6. Знати законодавчі вимоги щодо змісту загальної середньої освіти відповідного рівня та форм організації освітнього процесу (державні стандарти, типові освітні програми, модельні навчальні програми). РН 7. Демонструвати академічні знання з освітньої галузі/навчального предмету (інтегрованого курсу) і володіти методиками і технологіями моделювання змісту навчання відповідно до обов’язкових результатів навчання учнів. РН 8. Добирати дидактичні матеріали для вивчення учнями окремих тем/розділів навчальної програми відповідно до обов’язкових результатів навчання. РН 11. Добирати доцільні сучасні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів засобами освітньої галузі/навчального предмету (інтегрованого курсу) відповідно до визначених теми,

	мети і завдань уроку РН 15. Використовувати інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі та для професійного розвитку, створювати та використовувати цифрові освітні ресурси. РН 18. Дотримуватися академічної доброчесності, вимог з охорони авторських прав під час використання та поширення електронних (цифрових) освітніх ресурсів.
--	--

2.2 Заплановані результати навчання

<i>Після завершення вивчення дисципліни здобувач повинен продемонструвати такі результати навчання:</i>	
<i>1. Знання</i>	
1.1)	Знати про предмет і соціальні функції історичної науки; про теоретичні принципи, методологічні засади історичної науки та історичної дидактики; про еволюцію засад та методів історичного дослідження; про місце історії в системі гуманітарного знання, природу людського суспільства і ролі особи в його функціонуванні
1.2)	Знати про основні концептуальні проблеми світової та вітчизняної історичної науки; наукову хронологію, періодизацію, історіографію, характеристики основних етапів всесвітньої та вітчизняної історії
1.3)	Знати про новітні науково обґрунтовані відомості з педагогіки, психології, методики навчання історії, інноватики для створення освітньо-розвивального середовища, що сприяє цілісному індивідуально-особистісному становленню учнів ЗЗСО.
1.4)	Знати про правові норми, що регулюють діяльність педагогічних працівників при виконанні ними посадових обов'язків.
1.5)	Називати закони, що регулюють загальні засади освіти в закладах вищої освіти, діяльність судових та правоохоронних органів.
<i>2. Розуміння</i>	
2.1)	Вміти оцінювати роль історичного досвіду в житті суспільства та чітко пояснювати суспільне значення історії як науки та навчальної дисципліни.
2.2)	Вміти аналізувати особливості педагогічної діяльності та особистісні характеристики учителя історії, права і громадянської освіти.
<i>3. Застосування знань</i>	
3.1)	Здатність відшуковувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.).
3.2)	Здатність використовувати у професійній діяльності наукові праці та інформаційно-довідкові видання (бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи тощо), сучасні інформаційно пошукові системи

3.3) Здатність працювати в міжнародному контексті і реалізовувати спільні проекти у сфері історії та/або права і громадянської освіти з європейськими та євроатлантичними інституціями.
4. Аналіз
4.1) Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.
4.2) Аналізувати теоретичні та методологічні проблеми сучасної історичної науки, критично оцінювати стан проблеми та результати останніх досліджень.
4.3) Виявляти специфіку в підходах до вирішення проблем в галузі історії представників різних наукових напрямів та шкіл, критично осмислювати новітні досягнення історичної науки.
5. Синтез
5.1) Здатність використовувати релевантні методи опрацювання історичних та археологічних джерел, зокрема інструментарій спеціальних історичних дисциплін, а також сучасні інформаційні технології для обробки історичних даних.
5.2) Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.
6. Оцінювання
6.1) Оцінювати історичну повноцінність археологічних пам'яток;
6.2) Брати участь у плануванні та виконанні наукових досліджень у сфері історії, презентувати результати досліджень, аргументувати висновки детальні знання про певний історичний період або проблему.
6.3) Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.
6.4) рекомендувати впровадити кращий досвід розвинутих країн в організацію практичного вирішення питань історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України
7. Створення (творчість)
7.1) Акумулювати та поширювати кращий досвід професійної діяльності, інтегрувати досягнення інших наук для вирішення актуальних проблем історії.
7.2) Застосовувати сучасні методики у процесі популяризації історії та громадянської освіти, а також здійсненні різних видів педагогічної діяльності

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет і завдання курсу «Вступ до спеціальності та основи наукового дослідження».

Проблема вибору професії. Особливості системи вищої освіти в Україні. Законодавство України про вищу освіту. Вища історична освіта в Україні. Можливості одержання вищої історичної освіти в державі. Навчальні заклади України, історичні факультети. Комплексна система

підготовки учителя історії.

Система університетської освіти. Форми організації навчального процесу у вищих навчальних закладах: навчальні заняття (лекція, семінарське, практичне, лабораторне, індивідуальне заняття, консультація), самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи (залік, екзамен).

Організація навчального процесу в ХУУП імені Леоніда Юзькова. Накопичення балів. Наукові гуртки. Правила внутрішнього трудового розпорядку.

Тема 2. Професія вчителя.

Учитель у житті дитини. Функції учителя в суспільстві.

Поняття педагогічної діяльності, її структура. Специфіка професійної діяльності вчителя. Педагогічна діяльність як мета-діяльність. Стилi педагогічної діяльності. Учитель як суб'єкт педагогічної діяльності.

Професійно зумовлені вимоги до особистості вчителя. Роль особистісних якостей учителя історії в педагогічній діяльності. Психологічні та моральні якості науковця-історика та педагога.

Участь історика у суспільних та політичних процесах. Ідеал учителя на сучасному етапі розвитку освіти. Професійне самовиховання вчителя. Роль самовиховання у професійному становленні особистості вчителя.

Тема 3. Вступ до історії. Що таке історія, що таке історична наука?

Історична наука – фундаментальна галузь людських знань. Багатозначність терміну «історія». Термінологічний винахід Геродота. Зміна сутності і значення самоназв-символів: «діяння», «життєписи», «хроніки».

Історія – дослідження, знання про минуле, про всі факти з минулого людства. Історія – наука, яка вивчає минуле. Об'єкт та предмет історії. Отримання історією наукового статусу (XIX ст.).

Антропологічний поворот в історії (XX ст.). Термінологія історичної науки. Види понять, якими оперує історична наука. Джерела, що живлять мову сучасної історичної науки.

Багатозначність історичних понять. Найважливіші завдання історичної науки. Функції історичного пізнання. Пізнавальна функція. Світоглядна функція.

Тема 4. Суспільне значення історії.

Роль історичного досвіду в житті суспільства. Історія як консолідаційний чинник у суспільстві. Формування історичних знань та історичного досвіду. Історичний процес та вплив історичної науки на формування його стратегії.

Історія як виразник національних прагнень та сподівань. Роль історичної пам'яті на формування сучасності. Значення історії у формуванні ідеологічних доктрин.

Історія, як складова націотворчого та націоконсолідуючого процесу. Історична наука і її виховна функція. Виховання почуття шани, любові, гордості за свою Вітчизну, за своїх видатних предків, їх боротьба за Україну, її незалежність, державність.

Значення історії у розвитку особистості. Історія як основоположний фактор формування свідомості громадян.

Тема 5. Зародження та розвиток історії як науки. Становлення вітчизняної історичної науки.

Етапи розвитку історичної науки. Історичні уявлення Стародавнього світу. Антична історична наука. Твори Геродота і Фукидіда – вище досягнення історичної думки за доби Стародавнього світу. Полібій, Тит Лівій, Публій Корнелій Тацит.

Історична думка епохи Середньовіччя. Євсевій, його розуміння історії. Трактатування історії Августином Блаженным («Про град Божий»). Прокопій Кесарійський, Йордан. Григорій Турський. Історична думка італійських гуманістів: Леонардо Бруні, Поджо Брачоліні, Помпоніо Лет, Ніколо Макіавеллі.

Історична наука Нового часу. Жан Боден «Метод для легкого пізнання історій». Тюрго «Роздуми про всесвітню історію». Антуан Ніколя де Кондорсе «Начерк історичної картини прогресу людського духу».

Історична наука XIX - XX ст. «Батько німецької класичної історії» Леопольд фон Ранке. Парадигма історії Жуля Мішле, Франсуа Гізо, Алексиса де Токвіля. Французька школа «Анналів» (Л. Февр, М. Блок).

Початки історичної науки в Київській державі. Літописання. Нестор-літописець. Сильвестр. Повість минулих літ. Київський літопис. Галицько-Волинський літопис. Українські літописці XVI – XVII ст. Самовидець. Величко. Грабянка. Історія Русів.

Видатні українські історики XIX ст. Д. Бантиш-Каменський, М. Максимович, В. Антонович, М. Костомаров. Д. Багалій. Журнал «Київська старовина». Записки Наукового товариства ім. Т. Шевченка. «Архив Юго-Западной России». О. Лазаревський, В. Щербаківський, Г. Барвінський, М. Драгоманов. М. Грушевський. Літописання. Народницька та державницька школа історіографії. Д. Дорошенко. В. Хвойка. О. Оглоблин. В. Винар. І. Шевченко. І. Лисяк-Рудницький, М. Аркас, Д. Яворницький, Д. Дорошенко, Н. Полонська-Василенко, І. Крип'якевич, О. Єфименко.

Сучасна українська історична наука. В. Верстюк, Т. Гунчак, І. Гуржій, В. Даниленко, А. Жуковський, Ю. Зайцев, С. Кульчицький, Р. Лях, І. Нагаєвський, О. Реєнт, І. Рибалко, В. Сарбей, В. Сергійчук, В. Смолій, В. Солдатенко, О. Субтельний, Ю. Шаповал, Н. Яковенко.

Тема 6. Історичні джерела та їх науковий аналіз.

Історична реальність минулого. Зв'язок між минулим (історією) і сучасним (сучасністю). Складність дослідження минулого через відсутність реального об'єкта, неповторність події, обмеженість історичного експерименту. Роль історичних джерел в дослідженні минулого.

Форми фіксації інформації з минулого. Джерело, як продукт соціальної діяльності людей. Проблема об'єктивності та суб'єктивності джерела. Джерело – форма вираження об'єктивного світу, епохи, країни, народу, особи. Джерело, як частина реальності, що відійшла у минуле – залишки, які дають безпосередню інформацію про минуле.

Описові джерела, що відображають історичний процес через призму світогляду автора. Історичне джерело як основа пізнання історичної дійсності. Специфіка історичних джерел. Принципи класифікації історичних джерел: просторово-географічний, структурний, хронологічний. Зміст джерел, їх походження, форма, практичне значення.

Класифікація джерел за видами: писемні, речові, етнографічні, усні (фольклорні), лінгвістичні, зображувальні. Сутність наукового аналізу історичного джерела. Евристика як перший і найголовніший етап роботи історика. Автентичність та ступінь довірливості історичного джерела. Писемні джерела (рукописи на папірусі, пергаменті, папері, друковані матеріали, написи на камені, металі, кераміці, бересті, настінні написи). Класифікація письмових джерел за типами і видами. Два види писемних пам'яток: офіційні документи (статистика, юридичні акти, закони, судові рішення) і наративні (розповідні) пам'ятки (літописи, хроніки, історичні повісті, мемуари, записки, публіцистика та ін.). Поділ письмових джерел на історичні залишки й історичні традиції.

Групування документів за часом написання, місцем походження, змістом, формою. Речові пам'ятки чи їх фрагменти (знаряддя праці, речі домашнього вжитку, монети, зброя, будівлі, прикраси, картини та ін.). Роль речових пам'яток у дописемний період. Етнографічні матеріали (дані про побут, звичаї, обряди, свята, релігійні вірування). Усна народна творчість (фольклор, перекази, замовляння, пісні, казки, билини, прислів'я).

Лінгвістичні пам'ятки (мова різних епох, діалекти, імена, усна мова і писемна). Зображувальні джерела (настінні малюнки, твори мистецтва, фотографії, кінострічки, аудіо- і відеозаписи, копії кіножурналів, хронікально-документальні фільми). Рівень достовірності джерел. Критика джерела: зовнішня і внутрішня. Внутрішня критика документа. Методи аналізу історичних джерел: історична герменевтика, деконструкція джерела, квантитавний аналіз, «усна історія», «мікроісторія», просопографія, історико-порівняльний (компаративний) підхід.

Тема 7. Академічна доброчесність.

Поняття про академічну доброчесність. Види порушень академічної доброчесності. Академічний плагіат. Самоплагіат. Фабрикація. Фальсифікація. Списування. Хабарництво.

Законодавство України про академічну доброчесність. Локальні акти ХУУП імені Леоніда Юзькова з питань академічної доброчесності. Відповідальність за порушення академічної доброчесності

Тема 8. Роль історичної бібліографії у підготовці спеціаліста-історика.

Ознайомлення студентів з роботою наукових бібліотек. Методика бібліографічного пошуку літератури. Каталоги. Підручники. Посібники. Монографічна література.

Історичні праці – об'єкт дослідження історіографії. Історична бібліографія. Складання бібліографічних карток, списків, оглядів друкованих праць; реєстрація праць за певними галузями знань, по певній темі. Опис і оцінка друкованої праці.

Бібліографія як перелік праць, використаних при написанні наукової праці. Бібліографічний посібник, бібліографічний список, бібліографічний вказівник, бібліографічний огляд. Типи бібліографічних покажчиків з історії. Класифікація бібліографічних видань. Основні правила бібліографічного опису історичної літератури і джерел. Приклади бібліографічного опису різних видань історичних джерел та літератури. Бібліографічний опис неопублікованих джерел.

Робота з каталогами бібліотек, електронними каталогами та прикнижковою бібліографією. Систематичний та алфавітний каталоги. Фронтальний та вибіркового методи пошуку історичних джерел та наукової літератури. Використання довідкової літератури.

Архівні путівники, довідники по вітчизняній історії, довідники по історії зарубіжних країн, історичні словники і енциклопедії, універсальні енциклопедії та словники, тлумачні словники. Роль бібліографічних покажчиків, анотацій, оглядів, енциклопедичних словників, довідкових видань.

Оформлення бібліографії у науковій праці. Бібліографічні покликання: наскрізні, затекстові, алфавітні, хронологічні, сформовані по мірі використання джерел та наукової літератури або у вигляді систематичних списків. Структура систематичних списків. Загальні вимоги до цитування у науковій праці.

Тема 9. Організація роботи студента на аудиторних заняттях.

Історія походження лекційної форми навчання. Мета і завдання лекції. Основні критерії ефективності лекції (методичні вимоги до її змісту). Взаємозв'язок лекцій із самостійною роботою студентів. Навчально-методичні переваги лекції над книгою (мобільність та актуальність інформації). Техніка слухання та конспектування лекції. Семінари та практичні заняття як форми реалізації самостійної роботи студентів.

Методика підготовки до семінарських та практичних занять, питань, що винесені на самостійне опрацювання.

Тема 10. Організація самостійної роботи студента.

Основні джерела інформації. Пошук матеріалів для підготовки до занять. Бібліотека, її відділи, каталоги: алфавітний, систематичний; картотеки журнальних і газетних статей, краєзнавчих матеріалів. Бібліографічні щорічники, бюлетені. Принципи формування особистої бібліотеки. Бібліографічні основи роботи з літературою. Техніка пошуку необхідної літератури. Робота з підручником та науковою літературою. Культура читання наукової літератури. Ознайомлення з книгою, структурні одиниці книги. Апарат книги: анотація, передмова, вступна стаття, примітки й коментарі, словник важкозрозумілих слів, післямова, біографічна довідка про автора, покажчики, список літератури, резюме, зміст. Основні правила читання. Форми запису інформації: складання плану, виписки та цитування, складання таблиці, плану, тез, написання конспекту.

Тема 11. Основні форми дослідницької діяльності студентів

Принципи відбору теми дослідження, формулювання його теми і завдань. Правила підготовки доповіді та реферату. Структурні елементи реферату. Курсова робота як початкова форма дослідницької творчої роботи студента. Принципи підготовки курсової роботи. Структурні елементи курсової роботи. Методика підготовки курсової роботи з історії. Вибір теми. Складання бібліографії та визначення плану. Оформлення списку опрацьованих джерел та літератури. Робота над текстом курсової роботи. Підготовка до захисту та захист курсової роботи.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ те- ми	Назва теми	Кількість годин						
		Денна форма навчання						Усього
		Усього	у тому числі				СРС	
Лекції	Сем. (прак)		Лаб. р.	Ін.зав.				
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Тема 1. Предмет і завдання курсу «Вступ до спеціальності та основи наукового дослідження».	8	2	2	-	-	4	8

2.	Тема 2. Професія вчителя.	8	2	2	-	-	4	8
3.	Тема 3. . Вступ до історії. Що таке історія, що таке історична наука?	10	2	2	-	-	6	8
4.	Тема 4. Суспільне значення історії.	10	2	2	-	-	6	10
5.	Тема 5. Зародження та розвиток історії як науки. Становлення вітчизняної історичної науки.	10	2	2	-	-	6	10
6.	Тема 6. Історичні джерела та їх науковий аналіз.	10	2	2	-	-	6	10
7.	Тема 7. Академічна доброчесність.	8	2	2	-	-	4	10
8.	Тема 8. Роль історичної бібліографії у підготовці спеціаліста.	10	2	2			6	10
9.	Тема 9. Організація роботи студента на аудиторних заняттях.	10	2	2	-	-	6	8
10.	Організація самостійної роботи студента.	10	2	2			6	
11.	Основні форми дослідницької діяльності студентів.	11	2	2			7	
	Всього годин	105	22	22	-	-	61	105

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбаченими тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в підрозділі 1.2 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів включає завдання до кожної теми та індивідуальні завдання.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.3. У процесі вивчення навчальної дисципліни студенти виконують індивідуальні завдання у вигляді індивідуальних розрахункових завдань.

4.3.4. Тематика індивідуальних завдань та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.5 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.5. Індивідуальні завдання виконуються в межах часу, визначеного для самостійної роботи студентів, та оцінюються частиною визначених в розділі 6 цієї програми кількості балів, виділених для самостійної роботи.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдова презентація.

На семінарських заняттях застосовуються:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- вирішення ситуаційних завдань;
- повідомлення про виконання індивідуальних завдань;
- складання окремих видів документів.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;

2) усне або письмове (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях;

3) виконання поточних контрольних робіт у формі тестування;

4) складання окремих видів документів за ситуаційними завданнями;

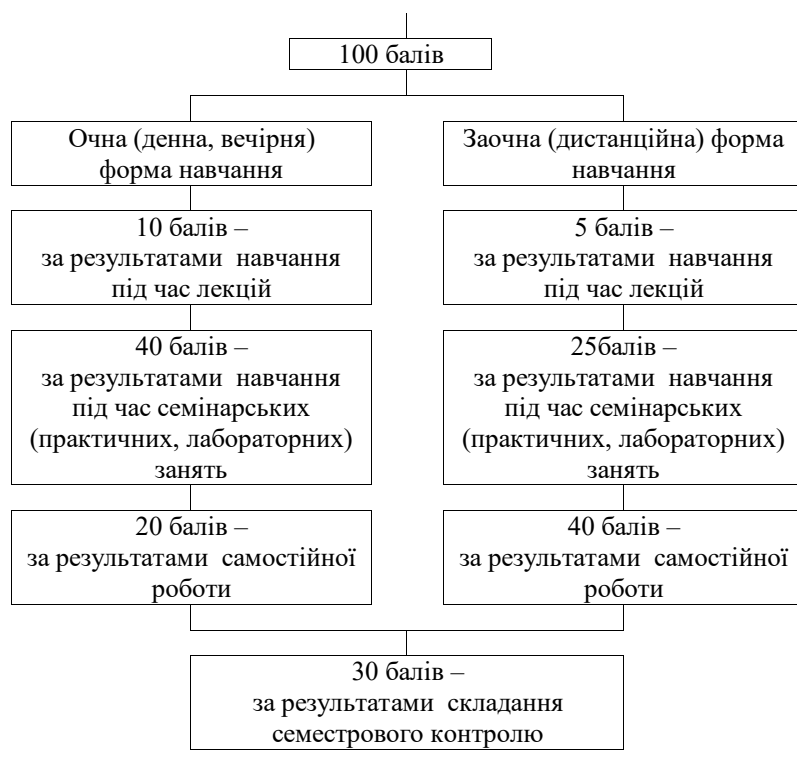
5) захист підготовленого публічного виступу.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі письмового семестрового екзамену (виконання тестових завдань на Google disk) за обсягом навчального матеріалу, визначеним робочою програмою, і в терміні, встановлені розкладом.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

Вивчення навчальної дисципліни

6.2. Обсяг балів, здобутих студентами під час лекцій, семінарських занять, самостійної роботи студентів та виконання індивідуальних завдань визначаються в навчально-методичних матеріалах з цієї дисципліни.

Отже, студент може набрати під час лекцій таку кількість балів:

Таблиця 1

№ з/п	Форма навчання	Кількість лекцій за планом	Кількість відвіданих лекцій										
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Денна (І семестр)	11	1	1,5	2,0	3,0	4,0	5,0	6,0	7,0	8,0	9,0	10,0

6.3. З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 11 семінарських занять за денною формою навчання і 11 семінарських занять у першому семестрі.

За результатами семінарського (практичного, лабораторного) заняття кожному студенту до відповідного документа обліку успішності виставляється кількість балів від 0 до 5 числом, кратним 0,5, яку він отримав протягом заняття.

Критерії поточного оцінювання знань студентів наведені у п. 4.3.8. Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова (затвердженого 29 травня 2017 року, протокол № 14).

6.4. Обсяг балів, передбачений для нарахування за самостійну роботу студентів, розподіляється так:

- 12 балів – за виконання завдань для самостійної роботи до кожної теми;
- 8 балів – за виконання індивідуальних завдань.

Розподіл балів здійснюється залежно від обсягу та складності завдань згідно з пунктом 4.3.17 Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова.

з/п	11 тем (І семестр)	Номер теми											Усього балів
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Максимальна кількість балів за самостійну роботу	1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	
2.	Максимальна кількість балів за індивідуальне завдання	8											8
	Усього балів												20

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

1. Закон України про вищу освіту від 01.07 2014 р. // Відомості Верховної Ради (ВВР). 2014. № 37-38, ст.2004
2. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. фонд «Міжнарод. фонд дослід. освіт. політики»; за заг. Ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова. К.: Таксон, 2016. 234 с.

3. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання: ДСТУ 8302:2015 / Нац. Стандарт України. Вид. офіц. Введ. З 01.07.2016. К: УкрНДНЦ, 2016. 16 с. (Інформація та документація)
4. Болюбаш Я.Я. Організація навчального процесу у вищих закладах освіти. К., 1997.
5. Болюбаш Я.Я. Тимчасове положення про організацію навчального процесу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців // Освіта. 2004. №8.
6. Вища освіта і Болонський процес: Навчальний посібник / За ред. В.Г.Кременя. – К.: Освіта, 2004. Мороз О.Г. Навчальний процес у вищій школі. К., 2001.
7. Хоружий Г.Ф. Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2012. 320 с.
8. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма: Методичні рекомендації та програма курсу. К., 2016. 61 с.
9. Яковенко Н.М. Вступ до історії. К.: «Критика», 2007.

Додаткові джерела:

1. Богдашина О.М. Джерелознавство історії України: теорія, методика, історія: Навч.-метод. посіб. Х., ТарбутЛаам, 2005. 192 с.
2. Введенский А.О., Мельник Л.Г. Предмет, метод і завдання історичної науки. К., 1962. Використання каталогів і бібліографії картотек при підготовці студентами курсової та дипломної роботи. К., 1992.
3. Головка Л.Л. Активізація самостійної роботи студентів під час лекційних занять // Освіта і управління. 2002. №1.
4. Гринь О.В., Рахно О.Я. Як вчити історію з розумінням і задоволенням?: Навчально-методичний посібник для учнів історичного профілю гуманітарних ліцеїв. Чернігів, 2006.
5. Гончаренко С. Український педагогічний словник. К., 1997. 374 с.
6. Довгопол В.М., Литвиненко М.А., Лях Р.Д. Джерелознавство історії Української РСР. – К., 1986.
7. Дятлов В.О., Коваленко М.О., Тандура В.М. Курсова робота з історії: методичні рекомендації. Чернігів, 1999. 20 с.
8. Желіба О. Використання таблиць на уроках історії в 10 – 11 класах // Історія в школах України. 2001. № 4 – 5.
9. Задорожна Л. Навчити працювати самостійно (інтеграційний метод роботи з історичними документами) // Історія в школах України. 2004. № 5. – С. 7 – 10. Задорожна Л. Почути живу історію (форми і методи розвитку

- дослідницьких навичок у старшокласників під час опанування історичних джерел) // Історія в школах України. 2005. № 10. С. 20 – 23.
- 10.Задорожна Л. Термін „історичний документ” як дослідницька проблема // Рідна школа. – 2003. – № 7. – С. 25 – 26.
 - 11.Історичне джерелознавство: Підручник / Я.С. Калакура, І.Н. Войцехівська, С.Ф. Павленко та ін. К., 2002. 488 с.
 - 12.Курсова робота з історії: Методичні рекомендації для студентів Навчально-наукового інституту історії та соціогуманітарних дисциплін імені О.М.Лазаревського Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка / О.В.Гринь, І.Є.Петреченко, Л.М.Шара. Чернігів, 2020. 36 с.
 - 13.Лесін В.М. Як працювати з книгою. К., 1989.
 - 14.Мітюров Б.Н. Умій учитись. – К., 1978. Острянюк А.М., Рахно О.Я. Бакалаврська робота з історії: навч.-метод. посіб. Чернігів: ЧДПУ, 2009. 43 с.
 - 15.Терно С. Формування методологічної культури учнів у процесі навчання історії // Історія в школі. – 2000. № 5. С. 33 – 37.
 - 16.Урбанський Р.О. Підсилення організаційної функції лекції в навчальному процесі // Проблеми вищої школи. К., 1993. Вип.78.
 - 17.Шейко В.М., Кушніренко Н.М. Організація та методика науково-дослідної роботи. – Харків, 1998.
 - 18.Шліхта Н, Шліхта І. Основи академічного письма: Методичні рекомендації та програма курсу. К., 2016. 61 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. <https://saiup.org.ua/> Проєкт сприяння академічній доброчесності в Україні <https://cutt.ly/8gzcmx1>
2. Національне агентство із забезпечення якості освіти <https://ru.osvita.ua/vnz/akadem-dobrochesnist/> Ресурс Освіта.ua
3. <https://cutt.ly/ogzcDiq> Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти НУЧК

